

Oxford Institute of Ageing

Hjemløse gamle – En særlig vinkel på samspillet mellem bolig og ensomhed

Dr George W. Leeson
HSBC Senior Research Fellow
Deputy Director, Oxford Institute of Ageing
University of Oxford

Oxford Institute of Ageing

Strukturen af oplægget

- I. Studiets opbygning
- II. Steder og stemninger
- III. Hjemløse gamle
- IV. Et levet liv – en bolig eller ej
- V. Fremtiden

Studiet er finansieret af EGV og Kirkens Korshær

Oxford Institute of Ageing

I. Studiets opbygning

i. En landsdækkende survey blandt voksne om kendskab og holdning til gamle hjemløse

1003 respondenter:

Tolerance og forståelse

Hjemløse på gaden er en skamplet på velfærdssamfund

Det er ikke de hjemløses skyld – ej heller deres ansvar for at komme ud af det

De har behov for en bolig (36%) og et solidt netværk (46%)

Oxford Institute of Ageing

I. Studiets opbygning

ii. Feltarbejde på tre af Kirkens Korshærs væresteder

november 2004 – ultimo september 2005

120 timers observations- og samtalearbejde samt 50 timers møde- og diskussionsvirksomhed

I alt 32 brugere indgår i materialet (26 mænd og 6 kvinder)

I alt 5 udlændinge (4 mænd og 1 kvinder)

Lederne og ca. 12 ansatte/frivillige indgår også

Etnografiske fortællinger – det levede liv

Oxford Institute of Ageing

II. Steder og stemninger

Oxford Institute of Ageing

III. Hjemløse gamle

To typer af gamle hjemløse:

Type 1. **De tidlige og varige hjemløse**

Tale om en form for traumatisk ændring i forholdene på hjemmefronten, der skubbede dem ud i kriminalitet, misbrug eller begge. Kort skoleuddannelse. Hvis de har haft arbejde, har det været som ufaglært, skiftende og kortvarende.

Ole er 61år:

Oxford Institute of Ageing

III. Hjemløse gamle

To typer af gamle hjemløse:
Type 2. **De senere hjemløse**

Karrieren begynder noget senere i livet

Der er tale om to sub-typer:

Type 2A: **De midt-livs hjemløse**

og

Type 2B: **De sent-livs hjemløse**

Oxford Institute of Ageing

III. Hjemløse gamle

For begge er der typisk tale om tab af ægtefællen:

på grund af skilsmisse

eller

på grund af dødsfald

*Det medfører tab af kontakt til børn, et sted at bo, et netværk,
et job, et holdepunkt i livet*

Ikke nødvendigvis et misbrug, men mange har

Bent er 71 år og Birgitte 68 er år

Oxford Institute of Ageing

III. Hjemløse gamle

Endvidere fire grupper af gamle hjemløse baseret på nuværende adfærd og deres levede liv (bolig og misbrug)

Gruppe 1. **De gadehjemløse**

Sover på gaden med et alkohol og/eller narkomisbrug

Kun mænd i materialet og noget yngre

Holder sig til en by eller bydel

Samles med andre og er derfor synlige i gadebilledet

Kommer af og til på varmestuerne

Carl er 49 år:

Oxford Institute of Ageing

III. Hjemløse gamle

Gruppe 2. De boligløse

*Mere aktive og uafhængige, både yngre og ældre, mænd og kvinder
Benytter herberg eller pensionat, men sover også hos skiftende venner og
bekendte – ingen kontakt med familien*

*Drikker eller psykiske problemer – har haft andet misbrug og kriminalitet
Kommer næsten hver dag på varmestuerne*

Ahmed er 63 år:

Oxford Institute of Ageing

III. Hjemløse gamle

Gruppe 3. De hjemløse med egen bolig

Ret isoleret, noget ældre, mænd og kvinder

Har et sted at bo, men kan eller vil ikke bruge det

Har stort set ikke kontakt med familien

Psykiske problemer, alkoholmisbrug – andre er ensomme og andre kan bare ikke klare dagligdagen

Bruger flittigt varmestuerne til mad og selskab

Bjørn er 62 år:

Oxford Institute of Ageing

III. Hjemløse gamle

Gruppe 4. **De rodløse hjemløse**

Ret isoleret, ikke helt unge længere, mænd og kvinder

Sover på gaden eller herberg eller værelse

Har ikke et misbrug, men kan have haft det tidligere

Bruger ofte varmestuerne til mad

Manden uden navn er 66 år:

Oxford Institute of Ageing

IV. Et levet liv

Oxford Institute of Ageing

V. Fremtiden

For de tidlige hjemløses vedkommende er der **ingen**, der umiddelbart udtrykker et ønske om en bolig eller en bedre bolig:

*Hvordan fanden skal man kunne holde sammen på sig selv, hvis man ikke kan komme i bad, mand? Du tror det er løgn, mand, hvad de tilbyder mig.
Jens, 47 år, som ønsker sin egen brusekabine*

Oxford Institute of Ageing

V. Fremtiden

MEN en base/bolig er en forudsætning for de andre ønsker - en ven, en kæreste, en hund, et job, penge nok:

Jeg går jo meget. Rundt i byen, hver dag. På grund af hunden. Den skal jo gå meget. Så jeg er god til at gå. Jeg kan gå langt og længe. Så jo, jeg kunne godt tænke mig at blive postbud.

Hanne, 44 år.

Oxford Institute of Ageing

V. Fremtiden

ALLIGEVEL er boligen ikke nok

Jeg venter bare. Jeg vågner hver dag og tænker: jeg er her stadigvæk.

Birgitte, 68 år, som har været enke i 10 år. Hun havde flyttet til en etværelses lejlighed, da manden døde, men det går ikke. Hun kan ikke lide at være der, kan ikke klare at være alene.

Oxford Institute of Ageing

V. Fremtiden

Jeg drikker alt for meget nu. 16 år i søvænet rørte jeg ikke spiritus. Der er mange, der bare sidder hjemme og drikker. De sidder alene med deres problemer, og de drikker.

Jeg har overvejet at slutte det hele. Det gør jeg måske også en dag. Når jeg har samlet modet.

Einar, 67 år, skilt efter 27 års ægteskab. Ingen kontakt med datteren og barnebarnet. Har et værelse.

Oxford Institute of Ageing

V. Fremtiden

Mig som have bare drukket så meget, så meget. Ved du hvad de fandt til mig ned på kommunen? Nej vel? Et værelse oven på et værtshus! Hold kæft, mand. Er det ikke bare for sindssygt? Hvad fanden skulle jeg der?

Jens, 47 år.

Oxford Institute of Ageing

V. Fremtiden

De ansatte/frivillige:

"Der mangler et bo-tilbud, hvor de gamle bare kan få lov til at være, hvor der er rumlighed og støtte. En stor del af "de skæve ældre brugere" passer ikke ind i de beskyttede boliger med to kogeplader og en fryser. Systemet kan ikke kapere dem. De skal have et sted, hvor de kan få lov at drikke deres to øl og selv bestemme, om de vil have en strikketrøje på med en kongekrone.

*Problemet er, at de kan være både bøvlede og larmende. De buldrer meget. **De har alderen men ikke adfærden, når de får brug for et plejehjem.***

Der mangler i det hele taget rummelighed i systemet."

Oxford Institute of Ageing

